

ROZWÓJ SEKTORA FINANSOWEGO KAZACHSTANU

O przejściu do trybu wyznaczania celu inflacyjnego

W drugiej połowie 2015 roku, kiedy w Kazachstanie odbyło się przejście do trybu wyznaczania celu inflacyjnego i upłynnienia waluty narodowej tenge, warunki zewnętrzne nie były korzystne – obniżały się ceny światowe na podstawowe pozycje kazachstańskiego eksportu, partnerzy handlowi kraju przeprowadzili dewaluacje walut narodowych. Jako skutek obserwowana była niestabilność na rynku walutowym, wzrost transakcji spekulacyjnych, przepływ środków z lokat w tenge na lokaty walutowe, zmniejszenie płynności banków i drastyczne zwiększenie stawek na rynku pieniężnym. To wszystko miało negatywny wpływ na zaufanie do narodowej waluty. W tych warunkach konieczne było odbudowanie równowagi na rynkach pieniężnym i walutowym, zmniejszenie poziomu inflacji, przywrócenie zaufania do waluty narodowej i prowadzonej polityki na rzecz zachowania aktywów walutowych.

Mimo krótkiego okresu praktyki wyznaczania celu inflacyjnego, udało się osiągnąć stabilność gospodarczą kraju, zmniejszyć poziom inflacji i oczekiwań inflacyjnych, a także poziom dolaryzacji.

Polityka pieniężno-kredytowa

Podstawowym instrumentem polityki pieniężno-kredytowej Banku Narodowego stała się stawka bazowa, która pozwoliła regulować nominalne międzybankowe stawki procentowe na rynku pieniężnym. W celu utrzymania inflacji w ustalonych granicach, prowadzona była polityka pieniężno-kredytowa z głównym naciskiem na politykę procentową, przy upłynnieniu kursu wymiany tenge.

Początkowo w lutym 2016 r. w celu zmniejszenia inflacji, Narodowy Bank Kazachstanu ustalił poziom stawki bazowej na dosyć wysokim poziomie. Pozwoliło to ustabilizować sytuację na rynku finansowym, zmniejszyć oczekiwania dewaluacyjne i inflacyjne. W miarę spowolnienia procesów inflacyjnych stawka była stopniowo obniżana. W okresie 3-ch lat zmniejszyła się ona prawie trzykrotnie – z 17% do 9%. Obecnie wynosi ona 9,25%.

Inflacja

Od momentu przejścia na wyznaczanie celu inflacyjnego, postawione było zadanie – zmniejszenie poziomu inflacji do 4% do 2020 roku.

Aby spadek inflacji odbywał się stopniowo, nie wpływając negatywnie na wzrost gospodarczy, ustalono przejściowe progi inflacji:

- 4-6% na koniec lat 2016-2017
- 5-7% na koniec roku 2018
- 4-6% na koniec 2019 roku
- niżej, ale blisko 4% na koniec 2020 roku i kolejne lata.

W okresie dwóch lat udało się zmniejszyć poziom inflacji prawie trzykrotnie (z 17,7% w lipcu 2016 r. do 6,1% we wrześniu 2018 r.) i od 2017 r. utrzymywać ją w ustalonym korytarzu docelowym.

Rynek walutowy i polityka walutowa

Od listopada 2015 roku Narodowy Bank minimalizował swój udział na rynku walutowym, co pozwoliło określić kurs tenge, zbilansowany pomiędzy popytem a podażą waluty zagranicznej.

W celu zwiększenia skuteczności realizowanej polityki stale udoskonalane są stosowne instrumenty oraz wdraża się nowe mechanizmy na rynku. Tak więc, od 10 września 2018 roku oficjalny kurs tenge

w stosunku do USD ustalany jest na podstawie średniego kursu na giełdzie wg wyników sesji handlowych z terminami obliczenia T+1, t.j. na kolejny dzień.

Dodatkowo, od 1 października 2018 r. „Kazachstańska Giełda Papierów Wartościowych” S.A. pełni funkcję centralnego kontrahenta na rynku walutowym i będzie ubezpieczać takie transakcje. Utworzenie kontrahenta pozwoli polepszyć zarządzanie ryzykiem kredytowym, zapewniając stabilność na rynku oraz zwiększyć jego atrakcyjność dla uczestników zagranicznych.

Zaufanie do tenge i dedolaryzacja

Bank Narodowy stymuluje inwestowanie środków ludności w lokaty bankowe, szczególnie w walucie narodowej. W tym celu ustalono rozszerzoną różnicę pomiędzy rekomendowanymi stawkami na lokatach detalicznych w tenge i w walucie. Obecnie lokaty są popularnym instrumentem finansowym wśród ludności, zapewniającym dochodowość i przechowywanie środków.

Ustalanie cen na towary w handlu elektronicznym odbywa się wyłącznie w tenge.

Jako dodatkowy instrument inwestowania i przechowywania środków, skutecznie wdrożony został program sprzedaży i wykupu sztabek złota dla ludności.

Znacznie posunął się do przodu proces dedolaryzacji: udział lokat bankowych w walucie zagranicznej zmniejszył się z maksymalnego poziomu 70% w styczniu 2016 r. do 48% we wrześniu 2018 r. W tym okresie lokaty bankowe w tenge zwiększyły się dwukrotnie, natomiast lokaty walutowe zmniejszyły się prawie trzykrotnie.

W okresie od początku 2016 r. do września 2018 r. podaż pieniądza tenge zwiększyła się o 83%.

Przejście na nadzór zorientowany na ryzyko

Od 1 stycznia 2019 r. Bank Narodowy prawnie wzmacnia swój mandat w zakresie funkcji nadzorczych i przechodzi na zasady zorientowanego na ryzyko nadzoru nad organizacjami finansowymi z możliwością wydania opinii nadzorczej o realnym stanie finansowym instytucji i podjęcia adekwatnych kroków, w tym w zakresie ograniczenia operacji aktywnych i pasywnych.

Podjęcie kroków reagowania nadzorczego

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 1 października 2018 r. na skutek realizacji nadzoru nad działalnością podmiotów, podjęte zostały następujące kroki: zawieszenie licencji na prowadzenie operacji bankowych, a także pozbawienie licencji na prowadzenie operacji bankowych i innych operacji oraz działalności na rynku papierów wartościowych („Kazinvestbank” S.A., „Delta Bank” S.A., „Qazaq Banki” S.A., „Eximbank Kazakhstan” S.A. oraz „Bank Astany” S.A.).

W 2016 r. tymczasowa administracja przeprowadziła operację na rzecz jednoczesnego przekazania aktywów i zobowiązań „Kazinvestbank” S.A. do „Alfa-Bank” S.A.

Osiągnięcia w zakresie systemów płatniczych oraz wdrożenia nowych technologii

Obecnie w kraju zarejestrowanych jest 20 systemów płatniczych, w tym 2 mają charakter ogólnonarodowy a 18 – charakter prywatnych systemów.

Narodowe systemy płatnicze (Międzybankowy System Przelewu Pieniędzy oraz System Międzybankowego Clearingu) odpowiedzialne są za realizację przepływów międzybankowych w walucie narodowej na terenie Kazachstanu i poprzez nie dokonuje się większa część rozliczeń bezgotówkowych w kraju.

Prywatne systemy płatnicze skierowane są głównie na obsługę detaliczną rozliczeń ludności.

Wielkości przepływów finansowych realizowanych za pośrednictwem Internetu i bankowości mobilnej w 2017 r. zwiększyły się trzykrotnie w stosunku do 2016 r. Wg stanu na dzień 1 listopada 2018 r. ilość użytkowników bankowości internetowej/mobilnej wyniosła 12 mln osób.

Na rynku usług płatniczych Kazachstanu aktywnie rozwijają się systemy elektronicznego pieniądza. Obecnie w kraju funkcjonuje 18 systemów elektronicznych pieniędzy, emitentem których jest 10 banków oraz „Kazpost” S.A. (pocztą). W okresie 3-ch kwartałów 2018 r. z wykorzystaniem elektronicznych pieniędzy emitowanych przez kazachstańskich emitentów, zrealizowano 94 mln transakcji, co przekracza wskaźnik za cały 2017 r.

W celu optymalizacji państwowych i finansowych usług oraz eliminacji dokumentów na papierze, realizowane są projekty na rzecz elektronicznego współdziałania instytucji finansowych z organami państwowymi. W dniu 1 stycznia 2018 r. na portalu „rządu elektronicznego” (www.egov.kz) uruchomiono serwis, w ramach którego można jednocześnie założyć konto bankowe oraz ubezpieczyć pracownika podczas rejestracji nowej osoby prawnej. Dzięki temu znacznie zmniejszona została lista dokumentów niezbędnych do założenia konta bankowego, w tym zdalnie, bez odwiedzania banku.

W dniu 27 marca 2018 r. Narodowy Bank Kazachstanu uruchomił innowacyjny system Invest Online, który stosuje technologię „blockchain”. Ludność otrzymała wygodny sposób inwestowania środków bez pośredników, dodatkowych opłat i podatków. W ramach systemu jako instrument do inwestowania oferowane są krótkoterminowe obligacje Banku Narodowego. Wszystkie usługi systemu dostępne są zdalnie, całodobowo w trybie on-line i nie wymagają odwiedzania finansowych i innych instytucji.

Źródło: <https://primeminister.kz/>